

**IZVJEŠTAJ O RADU
VIJEĆA ZA DJECU BOSNE I HERCEGOVINE
i
PROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA DJECU ZA 2016. godinu**

(Usvojen na 112. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine održanoj 30. 8. 2017.)

Sarajevo, juli 2017. godine

1. UVOD

Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine formirano je Odlukom o formiranju Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 4/13) u cilju izvršenja obaveza koje ima Bosna i Hercegovina u vezi Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i njena dva fakultativna protokola. Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine je stručno, interresorno, savjetodavno i koordinirajuće tijelo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, zaduženo za promociju i zaštitu prava djece u Bosne i Hercegovine, a posebno za praćenje provođenja Akcionog plana za djecu Bosne i Hercegovine.

Vijeće za djecu djeluje pri Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Na osnovu Odluke o formiranju Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine iz decembra 2012. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku o imenovanju članova Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 95/13) na period od četiri godine. Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine se sastoji od 13 članova osam (8) članova iz reda državnih službenika, dva (2) člana iz reda nevladinih organizacija i tri (3) člana iz reda akademske zajednice.

Iz reda državnih službenika, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine imenuje dva člana, a po jednog člana imenuju: Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine i Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine. Iz reda nevladinih organizacija mreža „Snažniji glas za djecu“ imenuje dva predstavnika po entitetskoj zastupljenosti. Akademska zajednica imenuje tri člana iz univerziteta u Sarajevu, Banja Luci i Mostaru.

Članovi Vijeća za djecu imenovani od strane uključenih državnih ministarstava i agencija, u skladu sa svojim nadležnostima, koordiniraju razmjenu informacija sa entitetskim ministarstvima.

2. CILJEVI I ZADACI

Odlukom o formiranju Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine definisane su slijedeće nadležnosti, i djelokrug rada i odgovornosti Vijeća za djecu:

- a) promocija i zaštita prava djeteta;
- b) iniciranje i aktivno učestvovanje u izradi i monitoringu strateških, planskih i akcionih dokumenata iz oblasti prava djece u Bosni i Hercegovini;
- c) uspostava saradnje i koordinacije između svih nosilaca implementacije Akcionog plana za djecu Bosne i Hercegovine;
- d) izvještavanje Vijeća ministara o stanju, problemima i aktivnostima u oblasti prava djeteta u Bosni i Hercegovini;
- e) priprema izvještaja, stručnih analiza, inicijativa, preporuka i mišljenja u vezi sa konkretnim mjerama i mogućim rješenjima za dobrobit djece i zaštitu njihovih prava koja putem Ministarstva za ljudska prava dostavlja Vijeću ministara;

- f) uspostava redovne saradnje sa Odjelom za praćenje prava djeteta u okviru Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Zajedničkom komisijom za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
- g) uspostava saradnje i partnerstva sa domaćim i međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama i akademskom zajednicom koje se bave promocijom i zaštitom prava djece, kao i sudjelovanje u svim projektima koji se iniciraju u interesu djece;
- h) organizacija naučnih, stručnih i drugih konferencija, radionica, okruglih stolova, tribina, javnih predavanja, promocija, seminara, istraživačkih radova, konferencija za novinare i dr. o temama koje se odnose na prava djeteta;
- i) publikovanje rezultata istraživanja, analiza i drugih sadržaja koji se odnose na promociju i zaštitu prava djeteta;

3. NAČIN RADA

Način rada i odlučivanja uređen je Poslovníkom o radu Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine. Vijeće razmatra materijale i akte iz svog djelokruga rada, podnosi razne inicijative, te donosi zaključke, preporuke i daje mišljenje o pitanjima značajnim za ostvarivanje prava djece u Bosne i Hercegovine.

Vijećem rukovodi predsjednik/ca, saziva sjednice, predlaže dnevni red, upravlja tokom sjednice, zaključuje sjednice, potpisuje zapisnik. Predsjednik/ca Vijeća ima dva zamjenika, koji ne mogu pripadati istom konstitutivnom narodu, i oni obavljaju poslove predsjednika/ce u njegovom/njenom odsustvu.

Vijeće donosi zaključke, preporuke i daje mišljenje ako se za to izjasni 2/3 članova Vijeća. Stručne, administrativne i tehničke poslove za potrebe Vijeća za djecu, do uspostavljanja odgovarajućeg Odjela za prava djeteta, obavlja Sektor za ljudska prava, a dio finansijskih poslova obavlja Sektor za opće, pravne i finansijsko-materijalne poslove Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

4. PREGLED OPERATIVNIH AKTIVNOSTI VIJEĆA SA AKCENTOM NA PROVOĐENJE MJERA AKCIONOG PLANA ZA DJECU

U izvještajnom periodu održane su tri redovne i jedna vanredna sjednica Vijeća za djecu i pet sastanaka stručnih grupa Vijeća za djecu. U povodu obilježavanja Dječije nedjelje, Vijeće je održalo okrugli sto o javnom investiranju za djecu i provođenju Akcionog plana za djecu Bosne i Hercegovine.

Vijeće je pripremllo Operativni plan rada za 2016. godinu i Operativni plan aktivnosti na provođenju mjera Akcionog plana za djecu Bosne i Hercegovine za 2016., a za koje je Vijeće bilo nosilac aktivnosti.

Vijeće za djecu se bavilo i aktivnostima oko nominacije predstavnika Bosne i Hercegovine u članstvo UN Komiteta za prava djeteta i predstavnika Bosne i Hercegovine u Ad hoc Komitet za prava djeteta Vijeća Evrope.

U izvještajnom periodu Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine, je akcenat stavilo na aktivnosti koje su usmjerene na provođenje mjera Akcionog plana za djecu Bosne i Hercegovine, a samim tim i provođenju preporuka Komiteta za prava djeteta, i u tom cilju uputilo prema vladama entiteta i Distrikta i drugim nadležnim institucijama sljedeće inicijative:

- ***za izmjene i dopune krivičnih zakona, zakona o krivičnom postupku, zakona o izvršenju krivičnih sankcija i zakona o pomilovanju Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine*** kojim bi dijete definisali kao osobu do navršanih 18 godina života, a u skladu sa tim, u krivičnim djelima koja su načinjena na štetu djeteta izjednačiti položaj svih maloljetnih žrtava bez obzira na njihov uzrast, povećali starosnu granicu za dobrovoljni pristanak djeteta na spolni odnos, sa 14 na 16 godina starosti, pooštrili kaznenu politiku za sva krivična djela učinjena protiv spolne slobode i morala i drugih zahtjeva radi unaprjeđenja zaštite djece;
- ***za izmjene i dopune entitetskih, distrikta Brčko i kantonalnih zakona u oblasti socijalne i dječije zaštite*** kojim će se unaprediti socijalna i dječija zaštita djece koja su žrtve nasilja, zlopotrebe i različitih oblika eksploatacije, a socijalna podrška i pomoć zasnivala na potrebama djece i njihovih porodica, te bila ujednačena na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;
- ***za izmjenu i dopunu porodičnih zakona, zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, zakona o zaštiti od nasilju u porodici, krivičnih zakona kao i zakona iz oblasti zdravstvene zaštite*** u FBiH, RS i BD Bosne i Hercegovine, te okvirnog zakona u oblasti predškolskog odnosno osnovnog obrazovanja i odgoja, i zakona o sportu , a sve ***radi uvođenja izričite zabrane svakog fizičkog kažnjavanja djece koja bi bila primjenjiva na sva životna okruženja djece;***
- ***za donošenje akcionih planova za djecu na nivou entiteta, kantona i lokalnih zajednica*** kako bi se osiguralo da Akcioni plan za djecu bude implementiran na sveobuhvatan i dosljedan način na cijeloj teritoriji države;
- ***za obezbjeđenje budžetskih sredstava za rad Vijeća za djecu i provođenje Akcionog plana za djecu;***
- ***za uspostavu Odjela za prava djeteta u okviru Sektora za ljudska prava Ministarstva za ljudska prava Bosne i Hercegovine,*** radi efikasne koordinacije za dosljednu implementaciju Konvencije u cijeloj državi i radi efikasnije koordinacijske uloge Ministarstva za ljudska prava Bosne i Hercegovine;
- ***nakon održanog okruglog stola na temu programskog budžetiranja,*** zaključci su sa Generalnim komentar UN-a br. 19 o javnom budžetiranju za realizaciju dječijih prava dostavljeni svim nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti u Bosne i Hercegovine, ***kako bi se upoznali sa mogućnostima smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti najugroženijih grupa djece, primjenom ovog principa.***

Vijeće za djecu je pokrenulo aktivnosti na pripremi Smjernica za određivanje najboljeg interesa djeteta u svim oblastima što je jadan od četiri principa Konvencije o pravima djeteta. Samu pripremu Smjernica, Vijeće je povjerilo Mreži “Snažniji glas za djecu” čime je pokazalo da želi unaprjeđenje partnerskog odnosa sa nevladinim sektorom. U cilju pripremnih radnji na pripremi Smjernica, u partnerstvu sa nevladinim sektorom i uz podršku UNICEF-a, organizirane su dvije radne konferencije u Sarajevu i Banja Luci o temi „Smjernice za najbolji interes djeteta“. Konferencije su okupile predstavnike relevantnih institucija oba entiteta, akademske zajednice, međunarodnih i domaćih NVO, ali i profesionalce praktičare iz različitih oblasti koji se u svom radu direktno bave procjenom najboljeg interesa djeteta.

Članice Vijeća za djecu, predstavnice vladinog i nevladinog sektora, sudjelovale su u pripremi ***Publikacije Mediji u najboljem interesu djeteta*** koja predstavlja praktičan i primjenjiv alat za profesionalce u medijima, vladinom i NVO sektoru za kreiranje vizuelne promocije i zaštite prava djeteta, kao i studentima različitih studijskih programa koji u okviru nastavnih predmeta izučavaju prava djece. Publikaciju je štampalo Ministarstvo za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Također, ***Vijeće je u decembru 2016. održalo zajedničku sjednicu sa medijskim kućama u cilju upoznavanja šire javnosti o pokrenutoj inicijativi o zabrani tjelesnog kažnjavanja djece.*** Sjednica je dala pozitivne rezultate i medijske kuće emituju programe o Konvenciji, prevenciji nasilja nad djecom, prevenciji maloljetničkog prestupništva i zabrani tjelesnog kažnjavanja djece.

Vijeće za djecu je na posredan način bilo involvirano i u obuke o dječijim pravima za grupe profesionalaca koje rade sa djecom i za djecu u sklopu projekta „Socijalna prava za ranjive grupe“ koji podržava GIZ. Organizirane su dvije obuke za uposlene u općinskim upravama, policijske službenike, sudije, tužioce, zdravstvene radnike, nastavnike, socijalne radnike, NVO u četiri bh opštine (Tuzla, Živinice, Bijeljina i Brčko).

5.PREGLED OSTVARENIH REZULTATA

Pregled ostvarenih rezultata u vezi pokrenutih inicijativa Vijeća za djecu bit će vidljiv kroz naredni izvještaj, koji će biti pripremljen za 2017. godinu, obzirom da je potreban određeni vremenski period za provođenje svih potrebnih aktivnosti u cilju njihove realizacije od strane nadležnih institucija.

- U izvještajno periodu, zahvaljujući aktivnostima Vijeća za djecu, Bosna i Hercegovina je dobila svog predstavnika u Ad hoc Komitetu za prava djeteta Vijeća Evrope;
- Kroz pregled operativnih aktivnosti može se zaključiti da je Vijeće za djecu ostvarilo izuzetno dobru saradnju sa nevladinim sektorom i akademskom zajednicom;
- Dobra saradnja je ostvarena sa međunarodnim organizacija koje se bave promocijom i zaštitom prava djeteta i to, prvenstveno sa UNICEF-om koji je podržao i podržava pripremu alata za medijske profesionalce, za profesionalce praktičare vladinog sektora iz različitih oblasti koji se u svom radu direktno bave procjenom najboljeg interesa djeteta, ali i NVO, kako bi Bosne i Hercegovine ubuduće mogla da uspješno provodi ovaj ključni princip Konvencije o pravima djeteta - „najbolji interes djeteta“.
- Dobra saradnja je ostvarena i sa Save the Children koji podržava Vijeće za djecu u nastojanjima da se u Bosne i Hercegovine uvede programsko budžetiranje za djecu, kako bi se budžetska sredstva trošila u skladu sa prioritarnim potrebama djece i kako bi se osigurao najbolji efekat za utrošena sredstava.

- Vijeće za djecu je razmotrilo inicijativu Udruženja Nova generacija iz Banja Luke u vezi stavljanja u funkciju besplatnog telefonskog broja za djecu u okviru telefonske savjetodavne linije Plavi telefon. U tom cilju Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine je donijelo zaključak kojim podržava inicijativu da se definišu brojevi iz opsega 116xxx, odnosno da se definiše način dodjele prava i uslova za pružanje servisa od posebnog društvenog značaja, i predložilo Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da razmotri uspostavu stručne komisije koju bi trebalo da čine predstavnici Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine i Ministarstva za ljudska prava Bosne i Hercegovine, s ciljem pripreme prijedloga Pravila. Pored navedenih institucija, Zaključak je dostavljen i Odjelu za praćenje prava djeteta Institucije ombudsmena Bosne i Hercegovine.

6. TEKUĆE AKTIVNOSTI I NAREDNI ZADACI

Za period 2017. godine Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine ima sljedeće osnovne zadatke:

1. Razmatranje Kombinovanog V i VI periodičnog izvještaja Bosne i Hercegovine o provođenju Konvencije o pravima djeteta
2. Organiziranje 2 okruga stola na teme: Tjelesno kažnjavanje djece i Najbolji interes djeteta
3. Obilježavanje Međunarodnog dana djeteta - organiziranje konferencije na temu investiranje u djecu-programsko budžetiranje za djecu i promocija Smjernica najbolji interes djeteta sa prapratnim aktivnostima
4. Inicirati organizaciju zajedničkog sastanaka sa Komisijom za ljudska prava PS Bosne i Hercegovine i Ombudsmenima Bosne i Hercegovine
5. Sačinjavanje pregleda projekata koje implementiraju NVO i akademska zajednica, a tiču se promocije i zaštite prava djeteta;
6. Izgradnja platforme za saradnju Vijeća sa NVO i akademskom zajednicom;
7. Pripremi Izvještaj o radu za 2017. godinu i provođenju Akcionog plana za djecu za period 2017. godine;
8. Pokrene aktivnosti na imenovanju novog saziva Vijeća za djecu
9. Provođenje mjera Akcionog plana za djecu, u nadležnosti Vijeća i rokom realizacije u 2017. godini kao što slijedi:
 - a) U cilju razvijanja vještina zaposlenih u kantonalnim ministarstvima financija za planiranje i upravljanje budžetom usmjerenim na potrebe djece i porodica organizirati edukativni seminar;
 - b) U cilju pružanja adekvatne i sistematične obuke o pravima djeteta svim profesionalcima koji rade s djecom i za djecu (policijski službenici, parlamentarci, sudije, tužioc, advokati, zdravstveni radnici, nastavnici, vaspitači, školska administracija i dr.) organizirati edukativni seminar vezano za alimentacione zahtjeve i kontakte sa djecom, a po potrebi i seminar sa ciljem jačanja edukativnih programa radi sprečavanja i suzbijanja zlostavljanja djece, te sudjelovanje u radionicama o socijalnim i ljudskim pravima djece i ostalih ranjivih grupa;
 - c) Razmotriti mogućnost realizacije istraživanja koje bi se odnosilo na stupanje u rane brakove djece i mladih u FBiH.